

Nr 243.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till ändrad lydelse av 2 § 4:o och 3 § tryckfrihetsförordningen; given Stockholms slott den 14 mars 1919.

Under åberopande av bifogade i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlägga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av 2 § 4:o och 3 § tryckfrihetsförordningen.

2 §.

4:o) I grund — — — som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägerligen iakttagas:

Att protokoll — — — icke uppenbara.

Att ej — — — — — femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner — — — skriften kontiskeras.

Att, där — — — — — skriften konfiskeras.

Att, i vad — — — — — femtio riksdaler.

Det skall — — — — sexton skillingar.

Att protokoll — — — sexton skillingar.

Att ingen — — — — — sexton skillingar.

Att läkares — — — sexton skillingar.

Att handlingar — — — sexton skillingar.

Att utdrag — — — — — femtio riksdaler.

Att till — — — — — — — trehundra riksdaler.

Att uppgifter — — — — — femtio riksdaler.

Att för — — — — — — — trehundra riksdaler.

Att följande brev och handlingar, nämligen:

från bankinspektionen till bank avlåtna ämbetsbrev, de handlingar, varå desamma grundas, och svarsskrivelser å sådana ämbetsbrev, samtliga i vad de röra enskildes förhållanden till bank,

från tillsynsmyndigheten över fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet till vederbörande yrkesutövare avlåtna ämbetsbrev, de handlingar, varå desamma grundas, och svarsskrivelser å sådana ämbetsbrev, samtliga i vad de röra sagda yrkesutövares enskilda affärer eller andra personers ekonomiska förhållanden,

icke må utlämnas, förrän femton år från brevet eller handlingens datum förflutit. Den häremot bryter, så ock den, som i tryck offentliggör dylik handling, vilken obehörigen utlämnats, böte femtio riksdaler.

Att ansökning — — — — — femtio riksdaler.

Att i ärende — — — skriften konfiskeras.

Att sådant — — — själva huvudsaken.

I övrigt — — — stadgat är.

3 §.

14:o) Kungörande av kurslistor, i vilka å fondbörs här i riket introducerade obligationer, aktier eller liknande värdepapper upptagits till andra kurser än som blivit å sådan fondbörs noterade eller i vilka beträffande å fondbörs här i riket noterad kurs icke angivits den börs, där kursen noterats, samt den dag och, såvida å den ifrågavarande börsen kursnotering sker vid mera än ett tillfälle å dagen, det noterings-tillfälle kursen avser; kungörande av kurslistor, i vilka, oaktat vederbörligt tillstånd därtill icke erhållits, upptagits kurser beträffande å fondbörs här i riket icke introducerade värdepapper av ovan angivna slag; meddelanden, vilka uppenbarligen hava till syfte att uppmuntra till spekulation i obligationer, aktier eller liknande värdepapper. Den här-

emot bryter, straffes med böter från och med ett hundra till och med tio tusen kronor, och skriften konfiskeras.

GUSTAF.

Eliel Löfgren.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Löfgren:

Det förslag till lag om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet, som av Eders Kungl. Maj:t den 21 nästlidne februari i proposition nr 114 framlagts för riksdagen, innehåller bland annat bestämmelser om att utövarne av fondkommissionsrörelse, varmed förstås yrkesmässigt idkad verksamhet, som avser köp och försäljning i kommission av aktier, banklotter och andra delaktighetsbevis i bolag samt obligationer, skola stå under uppsikt av en statsmyndighet, som har att övervaka, att dessa yrkesutövare iakttaga vad dem enligt den föreslagna lagen åligger, samt att i övrigt ägna deras verksamhet den tillsyn, vartill de i lagen meddelade bestämmelser föranleda. I sådant hänseende må nämnas, att lagen innehåller, att

fondkommissionsrörelse icke må utövas utan särskilt tillstånd och att sådant tillstånd kan återkallas, om rörelsen utövas på olämpligt sätt eller prövas vara till skada för det allmänna eller, i vissa fall, om ett närmare samarbete etablerats med ett under nämnda myndighets uppsikt icke stående företag, som har till ändamål att för egen räkning köpa och sälja värdepapper av ovan angivet slag eller att utlåna penningar mot säkerhet av sådana värdepapper. För att sätta tillsynsmyndigheten i stånd att utöva sin kontrollerande verksamhet stadgas i lagen skyldighet för idkare av fondkommissionsrörelse att, bland annat, meddela tillsynsmyndigheten alla de upplysningar rörande sin kommissionsrörelse och sin ekonomiska ställning, som av nämnda myndighet äskas.

Vidare stadgas i 42 § av den föreslagna lagen, att kurslista beträffande fondpapper, vilka få göras till föremål för affärer å fondbörs här i riket, icke må offentliggöras eller bland ett flertal personer utspidas, med mindre i listan upptagits allenast sådana kurser, som blivit å dylik fondbörs noterade, att beträffande varje i sådan lista upptagen kurs utav listan skall framgå, å vilken börs kursen noterats samt vilken dag och, såvida å den ifrågavarande börsen kursnotering sker vid mer än ett tillfälle å dagen, vilket noteringstillfälle kursen avser, samt att utan särskilt tillstånd av tillsynsmyndigheten kurslista, i vilken upptagits kurser å fondpapper, som icke få göras till föremål för affärer å fondbörs här i riket, icke må offentliggöras eller bland ett flertal personer utspidas. Fondpapper utgör enligt lagen benämningen på aktier, banklotter och andra delaktighetsbevis i bolag samt obligationer.

Överträdelse av föreskrifterna i 42 § är belagd med straff enligt bestämmelse i lagens 49 §, i vilket lagrum straff jämväl stadgas för bland annat den, som offentliggör eller bland ett flertal personer utspider meddelande, vilket uppenbarligen har till syfte att uppmuntra till spekulation i fondpapper.

De sakkunniga, som inom finansdepartementet biträtt vid uppgörandet av omförmälda lagförslag, hava i sitt den 20 mars 1918 avgivna betänkande jämväl föreslagit vissa ändringar i tryckfrihetsförordningen. I betänkandet yttras härom: Den tillsyn tillsynsmyndigheten enligt den föreslagna lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet hade att ägna fondkommissionärernas yrkesutövning, komme naturligtvis icke sällan att föranleda skriftväxling mellan nämnda myndighet och en fondkommissionär. Det torde vara lätt att inse, att en sådan skriftväxling ofta kunde komma att beträffande fondkommissionärens eller andra personers fondaffärer eller ekonomiska förhållanden i övrigt innehålla detaljer,

De sakkunniga.

vilkas offentliggörande skulle kunna tillskynda dessa allvarligt men samt även i andra avseenden medföra avsevärda olägenheter. En viss sekretess med avseende å de från tillsynsmyndigheten utgående och till denna inkommande skrivelser torde därför vara högeligen av behovet påkallad. Efter mönster av vad som enligt 2 § 4:o tryckfrihetsförordningen gällde rörande hemlighållande av vissa skrivelser och handlingar angående bankinspektionens verksamhet, torde detta skydd böra omfatta ämbetsbrev, som av tillsynsmyndigheten avlättes till fondkommissionär, de handlingar, varå dessa brev grundade sig, och de å breven inlupna svarskrivelser, samtliga i vad de rörde vederbörande kommissionärers eller andra personers affärsförhållanden, samt gälla för en tid av femton år. Föreskrifterna torde på grund av sin nära överensstämmelse med de föreskrifter, som enligt vad nyss nämnts i förevarande hänseende redan gällde beträffande bankinspektionens handlingar, böra i ovannämnda lagrum sammanföras med dessa till ett stycke. I den föreslagna lagen angående fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet föresloges straff dels för offentliggörande av kurslista av visst innehåll dels för offentliggörande av meddelande, vilket uppenbarligen hade till syfte att uppmuntra till spekulation i fondpapper. Kurslistor bringades så gott som alltid till allmänhetens kännedom genom tidningarna. Även meddelanden, som innehölle uppmuntran till spekulation, spriddes i regel i sådan form, att de vore att hänföra till tryckta skrifter. På det att förekomsten av dylika listor och meddelanden måtte kunna effektivt motverkas, torde det följaktigen vara nödvändigt, att deras offentliggörande i tryck belades med straff i tryckfrihetsförordningen. Bestämmelser härom torde böra inflyta som ett nytt mom. i 3 §.

Enligt de sakkunnigas förslag skulle i tryckfrihetsförordningen stadgas, att offentliggörande i tryck av listor och meddelanden av ovannämnda slag skulle straffas efter lagen om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet.

*Departements-
chefen.*

De av de sakkunniga förordade ändringar i tryckfrihetsförordningen, som avse att skydda vissa handlingar rörande privata affärsförhållanden mot offentliggörande, anser jag vara av behovet påkallade. Vad angår förslaget i dess övriga del, innefattar detsamma ett fullständigande av vissa i förslaget till lag om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet upptagna straffstadganden. Enligt nämnda lagförslag skall straffpåföljd inträda bland annat på grund av offentliggörande av kurslista, därest sådan kurslista antingen, såvitt angår å fondbörs introducerade fondpapper, är missvisande eller saknar vissa uppgifter, eller

ock, såvitt gäller icke introducerade fondpapper, offentliggjorts utan auktorisation av tillsynsmyndigheten. Genom förevarande förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen skulle dylikt offentliggörande straffas även då det sker genom tryckt skrift. Ehuruväl den ifrågasatta ändringens genomförande kommer att medföra en måhända ganska betydande kontrollskyldighet för tidningspressen över meddelanden av denna art, finner jag mig dock kunna förorda att även i denna del de sakkunnigas förslag föreläggas riksdagen.

För övrigt ha vissa redaktionella ändringar skett i förslaget.

Föredraganden uppläste härefter förslag till ändrad lydelse av 2 § 4:o och 3 § tryckfrihetsförordningen och hemställde, att förslaget måtte föreläggas riksdagen till prövning i grundlagsenlig ordning.

Statsrådets övriga ledamöter instämde i vad föredraganden sålunda anfört och hemställt;

och behagade Hans Maj:t Konungen, med bifall till denna hemställan, förordna, att till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning skulle avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Adil Wifvesson.